

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 5.— . . . 9.— za vsa leta . . . 12.— . . . 18.—
Naročnine se plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računne po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmetnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame sije so proste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Častitim našim gg. naročnikom!

II. četrletje bliža se zvršetku, a večina gg. naročnikov ni še doposlala naročnine za to četrletje, akoravno smo vsem, ki so v zastanku, poslali nakaznice z naznačenim zastankom. Obračamo se torej do vseh onih naročnikov, kateri niso še poravnali naročnine za tekoče četrletje, da to store do 30. t. m., ker drugače bomo prisiljeni istim list ustaviti in to brez ozira. — Zajedno prosimo vse one častite gg. naročnike kateri niso še plačali naročnine za III. četrletje, da to store začetkom meseca julija t. l., ker se ima naročnina plačevati naprej. Upravništvo „Edinosti“.

Slovenska liturgija in italijanska duhovščina v Trstu.

Pod tem naslovom je prinesel list „Šumadija“, izhajajoči v Belemgradu, članek o slovenskem bogoslužju v naših krajih, katerega priporočamo v pazno čitanje tudi spoštovani „Triester Zeitung“. Članek se glasi:

„Dasi so Hrvatje, istotako kakor Srbi, že v VII. stoletju pričeli prehajati v krščansko vero, ko so se naselili v te kraje, vendar so se konečno pokrstili še le IX. stoletja, ko sta Ciril in Metod, ta slovenska apostola, uvela med njimi slovensko liturgijo, ko jim je duhovščina jela v materinskem jeziku pojašnjavati evangeljske nauke in slične obrede.“

Bodisi da je tedanja latinska duhovščina v Dalmaciji in Hrvatski v uvedanju slovenske liturgije videla propast svojih interesov, ali pa je Rim videl v tej liturgiji nevarnost za svojo prevlado, prva in drugi sta se jela tajno in javno protiviti tej liturgiji, zabranivši jo najprej na zboru spljetskem leta 925 vzlic živemu zanimanju za njo od strani ninskega vladike Teodozija.

Ko se je potem in poleg te zabrane vendar vzdržala v narodu slovenska liturgija, zabranil jo je kanonično odposlanec papeža Nikolaja II. v letu 1064., in sicer zopet po spletskem zboru (kjer je bila tedaj stolica mitropolitova). In ko narod tudi tedaj sploh ni hotel odstopiti od svoje omiljene slovenske liturgije, odobrili so jo poznejši papeži vnovič in potem zabranili; ali pri vsem tem ista ni nikoli nehala vladati v nekaterih škofijah primorskih, v katerih se je tudi ohranila do danes.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

123

ROMAN.

— Francoški spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

O tem ljubkovanju, ki je kazalo tako plaho, zvesto udanost, so se jej siloma udrle solze, ki jih je zadrževala že dolgo. A najedenkrat se je sramovala svoje slabosti, ustala, zavrnila psa neusmiljeno z roko in besedo, od daleč pokazavši mu hišo in kazoča se o tem strožjo, nego jo je ubogi Kis videl kedaj poprej. Potem je naglo obrisala solze in roke, kajti pariški vlak se je bližal, in vedela je, da bode v nekoliko minutah potrebovala vsega svojega poguma.

Ko je Klara ostavila coupé, se je peljala v Rue de la Paix, k dragotinarju, od katerega je Georges kupil demantno ovratnico, kakor je trdil njeni ded. Ako se to pokaže resnico, je morala verjeti tudi vse drugo — a njen strah, da bi se uverila o tem, je bil tako velik, da se je, prišedši

Kakor se vidi torej, se slovenska liturgija ni uvela in vzdrževala do danes le od nevednih duhovnikov, kakor to samovoljno trdi improvizovani nje obrekovalci, neki F. Saleta v Pulju, ampak sta bila slovenska duhovščina in slovenska liturgija ustanovljena in uvedena po potrebi naroda, kateri ni razumel ni katoliških duhovnikov iz Rima, ni grških iz Carigrada, in ni mogel v teh jezikih umeti ni Kristusovih nauk, ni obredov cerkvenih.

In ker prizadevanje hrvatske primorske katoliške duhovščine za uvedenje slovenske liturgije v vseh katoliških krajih slovanskih hodi vsopredno z živim razvojem naroda, je to prizadevanje zopet opravičeno po zgodovinski tradiciji in potrebi verski, zbok česar rimska stolica nima vzroka, da bi se jej upirala, kajti ta liturgija skozi vsa stoletja, edkar se je upotrebljevala, ni odepila od nje ni jedne čedice. Nasprotno, prej bi se moglo dokazati, da je Rim s pripoznavanjem iste za časa Cirila in Metoda pridobil toliko, da je odcepil vso Hrvatsko in Dalmacijo od bizantinske cerkvene oblasti, pod katero sti večinoma spadali dotlej omenjeni pokrajini.

Potem je znano, da se papež Lev XIII. ne protivi slovenski liturgiji, da jo odobruje bolj in bolj, kakor to kaže črnogorski konkordat in želja papeževa, opažena o raznih prilikah, da pride Slovanom naproti v opravičenih zahtevah njihovih. Tako prijenljivostjo more rimska stolica le pridobiti in utrditi to vero in njeno moč, kar je tolikim navdušenjem izrazil tudi zagrebški „Obzor“ v članku, naslovljenim „Dva Rima“.

Ne imajočim nikakega bližjega interesa v tem liturgijskem vprašanju hrvatskih katolikov v Primorju, razun bratske želje, da vidimo zadovoljene opravičene zahteve Hrvatov, nam je namen, da tu povdarimo še neki drugi živi pojav v tem vprašanju, ki je vseskozi političke naravi.

Sedaj-le, okoli Binkošti, ravno v očigled prazniku, ko krščanska cerkev slavi nadahnenje apostolov svetim duhom, zbrali so se italijanski duhovni v Trstu na tajni sestanek, da bi se posvetovali o nekem tajnem predlogu. Duhoven Vinko Orlandini, ki je bil tudi povabljen in je tudi prišel na ta shod, podal je javno izjavo, v kateri pravi, da je odstopil od shoda, ker ni hotel zastaviti besede, da bode varoval tajnost, in da se

na cilj, ustavila pred krasno izložbo, ne upajoča se ustopiti. Da bi zbrala misli, delala se je, kakor bi gledala lišpe, ki so bili izloženi na baržunastih skrijnicah. Kder bi jo bil gledal, nagibajočo se v preprosti eleganci svoji nasproti lesketajočim se lepotam, bi jo bil imel prej za srečno ženo, izbirajočo si lišp, nego-li za žalostno, nemirno dušo, ki zasleduje nesrečo svojega življenja.

Bilo je ob treh popoldne — ura, ko po zimi Rue de la Paix pedaje v istini mameč pogled. Med kratkim jutrom in zgodaj nastopajočo nočjo se stiska življenje teh sijajnih mestnih delov. Neprenehoma drdrajo vozovi mimo, po tlaku se valita gori in doli prešernost in spogledljivost, se zadevata svila in kožuovina. Kder hoče videti Pariz, hudičovo mesto, v polnem sijaju, mora opazovati njega vrvenje in življenje po zimi, ke je nebo nizko, pokrito z snežnimi oblaki. Priroda je tako rekoč izključena iz te slike. Nobenega vetriča, nobenega solnca, samo toliko luči, da prihajajo tudi najrahljše barve v popolno veljavo, od rudečkaste

torej odpoveduje vzajemnosti z zborom, kateri naj bi se posvetoval o stvareh, ki niso čisto katoliško-krščanske naravi.

Po raznih predšedših dejstvih in sodeči po okolnostih, radi katerih je moral odstopiti od svoje katedre prejšnji škof tržaški in je bil imenovan njegovim naslednikom škof Šterk, moremo sklepati veliko verjetnostjo, da je bil shodu italijanskih duhovnikov v Trstu ta namen, da se posvetujejo o potih in načinu, kako bi prišli v okom slovenski liturgiji v istrski oblasti in da se ta liturgija odpravi, kjer obstoji od pamtveka.

Tako postopanje ni na korist ni katoliški cerkvi, ni namenom papeževim; tako postopanje ni o prilog ni dobro razumevanim interesom Avstro-Ogerske, a najmanje se isto strinja z federalistiškim zistemom, katerega pooblaščen nositeljica je menda sedanja avstrijska vlada, kajti tako postopanje bi kazalo le, da je vladna politika neiskrena, ali pa da se jej izneverjajo njeni organi. V vsakem slučaju je tako postopanje samo sad madjarsko-nemških teženj za hegemonijo v Avstro-Ogerski, ki se boji jedne same cerkvene liturgije, da ista probudi živeje narodno čutenje v življu slovenskem Avstro-Ogerske. Ona se boji, da katoliški Slovani pomočjo liturgije postanejo rusofili, kakor da rusofilstvo ne bi bilo posledica ravno nasprotnega postopanja, katerim se množi število slovanskih nezadovoljnejev.

Iz tega sestanka teh tržaških duhovnikov sledi še drug nauk; namreč, da ko so se odločili, da tudi oni stopijo v boj zoper slovenski živelj v Trstu in Istri, da bodo tudi oni delali za ohranjenje italijanskega nadvladja v teh pokrajinah, onega nadvladja, ki je že davno proglasilo samo sebe irredentovskim, znači to, da so tudi ti duhovniki — to je logično — irredentovci in da so se kakor taki postavili v orožniško službo centralistiških Nemcev na Dunaju.

Mi bi jim rekli na to, da ne dosežejo tega cilja svojega, kajti oni niso v stanu, da bi se svojo agitacijo v sedanjem veku zaustavili narodno strujo, dočim sejejo se svojim postopanjem le mržnjo zoper sebe med Slovani, katere bodo danes ali jutri isti Nemci in Madjari hoteli vspodbujati proti irredentovcem, ko bi hoteli le-ti dvigniti glavo nekoliko više, in morda za ceno te iste slovenske liturgije, kateri se upirajo toli srdito,

sivosti spomenikov do steklenih biserov, ki se damam bliščé na obleki. Poleg tega se svetijo gledališki listi in naznanila o koncertih, kakor bi jih razsvetljevala luč na odru. Prodajalnice so prenapolnjene; človeku se zdi, kakor bi vsi ti sem ter tja valeči se ljudje imeli opraviti s pripravami za nepretrgane veselice. Ako se pa v tem vrvenju nahaja kakova boleost, potem je mnogo težja in mučnejša. Tudi Klara je pet minut trpela muke, ki so bile hujše od smrti. Zunaj na deželni cesti savignyjski, v paščobi širnega polja, se je izgubljal nekako njen obup v svežem zraku ter bil lažji; tu jo je tlačil ob tla. Glasovi, udarjajoči jej na uho, šum korakov, nenamerovano zadevanje mihohodečih — vse je povišavalo njeno muko.

Slednjič je stopila v prodajalnico. „Dà, gospa... res je tako... Monsieur Fromont... ovratnica od demantov in rozet. Napravimo vam lahko prav isto za petindvajset tisoč frankov.“ Pet tisoč frankov manj, nego je plačal on! „Hvala lepa, monsieur“, je rekla Klara, „premislim še.“ (Pride še.)

da torej Slovani povrnejo tedaj tam laškim duhovnom silo za kresilo.

In potem naj ne rečemo, da je tudi v tem svetu ljudij — brez pameti!

Dobro bi bilo, da bi interesovani krogi nekoliko bolje razmišljali o tem in da bi poučili svojo laško duhovščino, naj se, ko že ne umejo bolje, raje bavijo bolj s potrebami, nego pa s politiko.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 16. junija 1897.

Učinek jezikovnih naredeb na Tirolskem! Tudi občinska zastopa v Inomostu in Bolcanu sta zgubila sladko spanje radi jezikovnih naredeb za Češko in Moravsko. Ne vemo pa, da li so se liberalci v Inomostu in Bolcanu res čutili tako strašno vznemirjene, ali pa so sledili le čutu zvestega tovarištva do svojih somišljenikov na Češkem, resnica pa je ta, da sta tudi ta dva zastopa protestovala zoper jezikovne naredbе. Vlada pa je bila tega menenja, da omenjena občinska zastopa nista imela ni najmanjšega povoda, da protestujeta zoper češke stvari in pokazala je svoje menenje s tem, da je tema zastopoma — do nadaljnje odredbe — odvzela nadzorstvo nad političnimi shodi.

Jezikovne naredbе za Češko. Zanimivo je čitati kako trezno sodijo ruske „Mosk. Vedomosti“ o stališču nemških liberalcev glede jezikovnih naredb. Imenovani list piše: „Nemcev v Avstriji do zdaj še ni nihče stiskal, ter jim v nobeni kronovini ni kratil njih narodnih pravic. Njih sedanje divjanje izvira le odtod, ker se je priznala tudi češkemu jeziku pravica veljati notranjim uradnim jezikom. To pravico pa ima češki jezik že stoletja uradno potrjeno in je niso nikoli ovrgli, marveč je le niso izvrševali. Jezikovne naredbе grofa Badenija so torej le dosegle, da se je popravila storjena krivica in to je bila vlada moralno dolžna storiti. Liberalni Nemci zato nimajo najmanjšega uzroka očitati vladi, da je s temi naredbami storila kaj nezakonitega. Svojim divjanjem Nemci sedaj le kažejo, da hočejo v Avstriji sami gospodariti in vse slovanske narode tlačiti, da-si je Slovanov več v Avstriji in niso v kulturnem in političnem razvoju nič zaostali za Nemci.“ — Prav je, da o tem tudi ruski listi označajo svoje stališče, ker o tem toliko pišejo nemško pruski listi, seveda proti Slovanom.

Atentat na predsednika francoske republike. Pariška policija tava še vedno v temi, kdo da je bil oni zločinec, ki je napadel predsednika republike. Redarstvena oblast meni sicer, da napadalec ni bil anarhist, ampak kak fanatičen Poljak. Dalje pa ne segajo tudi ugibanja policije, pač pa izražajo večerajšnja pariška poročila menenje, da napadalec ne dobe, ker nikdo ne ve točnega opisa njegove osebe.

Različne vesti.

Radi današnjega praznika izide prihodnje izdanje našega lista v soboto zjutraj.

Umrli je v Vogrčah na Koroškem župnik knezoškofijski duhovni in dekanijski svetovalec, gospod **Jožef Škerbinc**. Pokojni je bil uzor slovenskega duhovnika in značaj, o kakoršnem veljajo S. Gregorčičeve besede:

Umrli je mož značajan,
Načel jeklenih neomajen.

Lahka mu zemlja!

Slovenci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima blagovestnikoma sv. Cirila in Metoda po vseh slovanskih gorah in planinah prav mnogo kresov!

„Na podlagi uradnih poizvedb“ je ministerski predsednik grof Badeni v svoji razpravi glede primorskih odnošajev rekel, da so bili izgredi znanih, zdaj obsojenih Koperčanov zgolj — „beleidigende Zurufe“. — No, potem je tržaško sodišče zares silno strogo, da je te „Zurufe“ obsodilo s kaznijo po 8 in 10 mesecev!

Polemika med „Slovenskim Listom“ in „Slov. Narodom“. Z ozirom na našo notico v poslednjem izdanju glede polemike med imenovanima listoma nam je v prvo popraviti tiskovni pogrešek v toliko, da se ima glasiti: „napovedala sta si“. Ozirom na dotično notico v „Slov. Narodu“ od min. torka povdarjamo še jedenkrat, da smo in ostanemo glede domačih polemik sploh — mehke slovenske narave!

Iz Trsta nam pišejo: Te dni sem čital v Vašem listu prav zanimiv članek o „malenkostih“. Tam je bilo rečeno po pomoti, da židovski list „Piccolo“ izbaja vsaki dan izvzemši nedelje in praznike. Ne, to ni tako, kajti premeteno uredništvo je stvar uredilo tako, da ne krši naravnost predpisov o nedeljem počitku, a da vendar izbaja list tudi za nedelje, torej 365 krat na leto, in ne 299. Moja misel je torej, da ne le Slovenec, ampak tudi dober katoličan ne bi smel podpirati takega lista. Nadalje menim, da to ni nikaka malenkost, da je zakristij v katoliških cerkvah tržaških, ki kupujejo kar po tri iztise „Piccola“ hkratu. V teh zakristijah naj bi se malo pobrigal goreči župnik Jurica in naj bi dotičnikom naložil prepotrebno pokoro, da — ne smejo čitati „Piccola“. Pa tudi njegovim lastnim prijateljem v župniji rojanski ne bi škodovala taka pokora.

Lep izgled italijanske omike. Gospod urednik! Dovolite, — prosim —, da tudi jaz povem svoje misli o italijanski „colturi“.

Pet let stanujem tu v Trstu in dasi sem mnogo slišal ali čital, kako ujudni da so ti Lahončki, vendar pa se še ni zgodilo, da bi bil koji Lahonček izrekel surovost v lice meni ali kateremu členu moje družine. Včeraj pa mi je bil tak poklon. Stanujem namreč v hiši, kjer se govori samo italijanski, dasi ženi mojega soseda uhaja včasih kaka „kraška“. Ta gospa poskusila je že večkrat, da bi pričela pogovor seveda v italijanskem jeziku. — Ker pa jaz in moja družina nismo zmožni laščine, jej tudi moja žena ni mogla odgovarjati. Včeraj pa, čudno!, nagovorila jo je na stopnicah naenkrat slovenski: „Vi ne govorite nič italijanski?“ „Ne.“ „Od kod pa ste doma?“ „Z Štajerskega.“ „Ali vam ne ugaja tu v Trstu?“ „Lepo je, ali v domačiji je vendar lepše.“ „O, kaj bo v „ščavariji“ lepo? Kjer se govori „ščavo“, ne htela bi živeti jaz“.

Bistroumni Lahoni, ki niso videli nič sveta, mislijo, da je samo tam lepo, kjer se govori italijanski! Mi bi vedeli dober svet babnici lahonski, ki zatajuje svoj rod: pojdi v Kalabrijo! Tam je lepo, strašno lepo! Ne cedita se tam sicer mleko in med, pač pa sline po — polenti! Tam ti bode ugajalo še drugače, nego v avstrijski ščavariji!

Sosed.

Imenovanja na pošti. Pišejo nam: Spoštovani gosp. urednik! Nedavno ste govorili o imenovanju poštarnih uradnikov. — Jaz pa bi rad vprašal, kako je z imenovanji poštarnih slug?! Tudi oni so vredni svojih pravic, tudi pri njih bi se morala poštovati doba službovanja. Verujte mi, da se dogaja neredko, da je imenovan c. k. slugo kakov priporočenelec po še le jednoletnem službovanju, dočim ostajajo takoimenovani Aushilfsdiener taki, ki služijo že po pet in več let. Nedavno mi je pripovedoval prijatelj, kako se postopa na poštarnem in brzojavnem uradu s provizoričnimi služabniki. Od polovice januarja ni bila razpisana nobena služba, in kakor vse kaže, gospodje tudi sedaj ne mislijo na to, da bi prišli enkrat na vrsto ti ubogi aushilfsdienerji.

Pa še nekaj se mi ne vidi pravično! Namreč, da morajo ti siromaki o vsakem razpisu službe ulagati novo kolekovano prošnjo. To je hud davek za siromaka s toli borno plačo. Če je dvanaajstkrat na leto razpisana služba, dvanaajstkrat mora plačati davek in nazadnje še ni imenovan c. k. slugo. Trošil je torej zastoj. Kajti poznan mi je slučaj, da so bili imenovani trije mlajši služabniki. Jeden le teh je bil priporočen od visokega mesta, druga dva pa od uplivnih oseb na poštarnem ravnateljstvu. Tako postopanje se mi ne vidi pravično. Starejši služabniki bi morali imeti vsikdar prednost. No, to ni pravično, da jeden, ki služi še le jedno leto, uživa plačo 45 gl., a drugi, ki služi že pet in več let, pa nima niti 40 gl., a v slučaju boleznii nima nade niti do novčiča podpore. Slavno poštno ravnateljstvo bi moralo nekoliko premeniti svoja načela o imenovanju slug in nekoliko več ozira imeti do svojih trpinov — aushilfsdienerjev! Saj ve, kako težko je v Trstu življenje.

Slednjič se mi ne vidi prav in pravično, da se pušča v službi take, ki služijo že po 48 let in nočejo nikakor napraviti prostora drugim. Na tem trpe drugi, a tudi c. k. služba. Tudi mi pomožni sluge se priporočamo skrbi naših državnih poslancev.

Vsega vednež.

Kako dobri in nedolžni so! V pivovarni Dreherjevi v Trstu je bil na delu tudi neki Luigi Zavagna, italijanski podanik. Mož ni rad delal, tem raje pa pil. Sleherni trenotek se je dogajalo, da ni došel na delo. Tako tudi min. ponedeljka. Montér Frömmel, videči, da ne more nič opraviti s takim delavcem, mu je prijavil v torek, da je odpuščen z dela. Na to je pograbil Zavagna — po lepi navadi „mirnih“ in „dobrih“ romagnolov — kos železa in butnil z istim Frömmelna po glavi. Provročil mu je težko rano. Frömmelna so odveli v bolnico, Zavagna pa je pobegnil, ne ve se kam. — Zabeležiti pa treba, da židovski „Piccolo“ v svojem poročilu ne omenja z nobeno besedo imena in domovine napadalca, ampak govori le o „nekem delavcu“! Toda hōti ali ne hōti „Piccolo“: svet je dobil vendar nov dokaz, kako „nedolžne“ ovčice so ti italijanski polentarji, došli se preživljat na tržaška tla!

Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolico opozarja poljedelce okolice Škednja, Sv. M. M. spodnje in bližine, da skliče v kratkem javni shod pri sv. M. M. spodnji, kojega natančni program, dan in uro, se naznani pravočasno. Za sedaj naj bode le povedano, da se bode razpravljalo o pomanjkljivosti poljskega varstva v tržaški okolici in o zasnutja kmetijske podružnice za Rocol.

Rodoljubi so naprošeni, da že v naprej agitirajo za obilno udeležbo.

Blagoslovljenje zastave slovenskega pevskega društva „Ljubljane“. Iz Ljubljane se nam piše: Naše mesto se pripravlja na veliko narodno slavnost, ki se bode vršila dne 27. t. m. o priliki blagoslovljenja zastave vrliga pevskega društva „Ljubljana“. Od vseh strani se oglašajo rodoljubi, da pohite tedaj v Ljubljano oživit ji narodne moči in narodno samozavest. Slavnost „Ljubljane“ postavi po dolgem času našo milo belo prvostolico zopet nazaj v tisto dobo, ko so se slovenska srca v Ljubljani razvnela ob narodnih slovnostih ter se bratila v slogi. Vspored slavnosti, ki se priobči skoro, bode veleznanimiv. Delavni odbor pripravlja pod vodstvom svojega neumornega predsednika, g. Antona Trstenjaka, slavnost, ki bo morala navdušiti slehernega, kdor se je udeleži. Društvo je dosedaj oglašanih na 30. Naj bi se jih oglasilo vsaj še toliko! Radi velike udeležbe se bode vršilo blagoslovljenje zastave pred trnovsko cerkvijo na planem, kar bode le povišavalo sijaj slavnosti. A kar je med Ljubljančani vzbudilo največjo radost, to je vest, da o tej priliki pridete tržaški Slovenci v naše mesto. Težko pričakuje vse, da pozdravi slovenske mučenike ob Adriji. Kakor vse kaže, bode vsprejem tržaških društev uprav veličasten. To bode jeden najlepših momentov slavnosti in najbolj — ginljiv. Ob Vaših junaških prisih, tržaški Slovenci, ogrejemo se ljubljanski Slovenci za tisto narodno odločnost, katere dični zastopniki ste, kar pomnimo, Vi! Bog Vas torej v obilem številu privedi v naše mesto!

Blagoslovljenje zastave srbskega telovadnega društva „Dušan silni“. V Belemgradu vršila se je v nedeljo slavnost blagoslovljenja zastave srbskega telovadnega društva „Dušan silni“. Na to slavnost je prišlo iz daljnjih krajev slovanske domovine raznih udeležnikov. Iz bližnje Hrvatske došla so telovadna društva, tako tudi iz Češke, Bolgarske in Rusije. Slovanskih gostov od daleč in blizo bilo je ogromno. Dopoludne bil je na Kalimegdanu, najlepšem parku Belegagrada, skupni slavnostni obed, na katerem je bilo čuti navdušenih govorov. Govorili so vsi zastopniki društev. Posebno navdušen je bil govor urednika „Prosvjete“ Flaišerja, ob katerem je igrala godba „Lepo našo domovino“; govornika so vzdigali na rame in predsednik „Dušana“ ga je celo poljubil. Navzoči srbski dostojanstveniki pak so mu stiskali roke.

V ponedeljek so bili ustanovitelji slavja in tuji gostje povabljeni na kraljevem dvoru. Le škoda, da je slavnost motilo slabo vreme.

Izlet „Glasbene Matice“. Ob krasnem vremenu se je vršila v Postojini pevska slavnost možkega in ženskega zbora „Glasbene Matice“. Slavnost bila je cvet neposiljene radosti udeležnikov. Inteligenca in priprosti narod zabavali so se jednako srčno v svežem Notranjskem zraku, v prekrasni, cvetoči naravi, — z eno besedo: bil je pravi uzorni narodni praznik, kakoršnih doživljamo — žal! — Slovenci čedalje manje.

Gotovo nad 800 prijateljev petja zbralo se je v prijazni Postojni, občudovat krasote začaranega podzemnega sveta in ob enem diviti se še čarobnejšemu petju slovenskih slavčkov. Gostov je prišlo skoro iz vseh krajev slovenske domovine. Čitalnica postojnska, notranjski „Sokol“, gasilno društvo in klub biciklistov z vrlo domačo godbo zbrali so se na kolodvoru, da pozdravijo „svoje mej svojci“ in jih spremijo v slavnostnem sprejemu v zastavami okrašeni trg. Domača dekleta sipala so šopke svežih cvetic mej goste in župan je v imenu obč. zastopa in čitalnični predsednik pozdravila sta izletnike, mej tem ko je g. predsednik „Glasbene Matice“ Vencajz zahvalil se s prisrčnimi besedami. Pri skupnem obedu na vrtu pri „Ogerski kroni“ nazdravljalo se je vsestranski v navdušenih govorih proslavljajočih milo in umetno slovensko petje. Popoldne ob 4. uri je bil koncert na dvorišču hotela pri „kroni“ in se je občinstvo kar divilo lepi slovenski pesmi. Vsa veselica bila je vredna, da se zapiše zlatimi črkami v knjigo slovenske zgodovine.

Za uboge rodbine, radi volilnih izgredev zaprtih okoličanov prejeli smo naslednje nadaljne darove:

g. Miha Hrvatini izročil	1 gld.	50 kr.
Dragotia Hribar v Celji nabral	51	30
V sv. Križu nabrali	27	84
Fran Podkrajšek v Rajhenburgu za zgubljeno stavo	1	—
Skupaj	81 gld.	64 kr.
Prej izkazanih	1531	83
Skupaj	1618 gld.	47 kr.

Nadaljne darove sprejema drage volje naše upravnistvo; potreba je velika, ker je še vedno okolo 20 zaprtih, a 11 obsojenih na več mesecev, oziroma več kakor enoletno ječo.

Na znanje. Vsem onim gospodom ki so si o priliki občnega zbora pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah naročili Rakuševo knjigo: „Slovensko petje v preteklih dobah“ dobe jo proti plačilu 1 krone pri Hrabroslavu Ražem-u, pevovodja v Barkovljah.

„Da sem jaz ptičica, kam bi zletela . . .“ imenuje se nova krasna slovenska skladba, katero je za mešani zbor priredil g. dr. Benjamin Ipavec ter jo poklonil pevskega društva „Ljubljana“, da jo bode prvič zapela o priliki blagoslovljenja društvene zastave. Besede so mladega slovenskega pesnika A. Nikolajeva.

Na dunajskem vseučilišču se razkrijejo dne 4. julija t. l. soomeniki štirih slavnih učiteljev te znamenite visoke šole in sicer spomeniki našega rojaka Miklošiča, jurista Demeliusa, botanika Eudlicherja in bogoslovca Vernerja. Miklošičev spomenik je izdelal kipar Scherpe.

Gospodinska šola v Ljubljani. Iz Ljubljane nam pišejo: Oni dan se je oglasil v Vašem cenj. listu nekdo, „ki rad dobro je“. Ni čuda, da ga je precej skrbelo, da li bode imel kaj vspeha ali ne članek, ki ga je bil priobčil „Slovenski List“ o potrebi gospodinske šole v Ljubljani. Pripravljalni odbor (na čelu mu je g. dr. Danilo Majaron), ki se je bil sestavil, da prouči vprašanje gospodinske šole v Ljubljani, sklical je v četrtek 10. t. m. v mestno dvorano nekaj odličnih dam in gospodov iz vseh slovenskih strank. Na sestanku se je videlo jasno, da je možna sloga vsaj na gospodarstvem polju. Navzočim je g. Mandel izborni poročal o gospodinskih šolah. Vsi udeleženci so odobravalni osnutje gospodinske šole v Ljubljani, posebno g. župan Ivan Hribar je obljubil svojo znatno pomoč. Na predlog g. kurata Koblarja so bili izvoljeni v odbor gospe: županja Hribarjeva, dr. Tavčarjeva, Šubičeva, dr. Volčičeva in g. Pavškova ter gospodje: dr. Majaron (načelnik), Mandel in Gostinčar. Pričetek je torej storjen! „Slovenca“ se sicer nekaj dozdeva, da se je že prej večkrat poskušalo z gospodinsko šolo, ne da bi se bilo doseglo kaki vspeh; a na tako široki podlagi, kakor se je delo pričelo sedaj, se v Ljubljani še ni delalo za gospodinsko šolo, in zato bode na vsak način gospodinska šola za priprosti narod vspevala bolje, nego je vspevala v Ljubljani marsikatera samostanska gospodinska šola, ki je bila urejena le za takozvane „boljše“ kroge. Želeti je, da bi se narodnogospodarsko delo odločno nadaljevalo tudi po osnutju gospodinske šole in sicer brez strankarskih nasprotstev, kar naj si zapomnijo tudi vsi tisti gospodje, ki menijo, da morajo vsako

vprašanje presojati le se svojega ozkega strankarskega stališča.

Šola za — lepoto. V New-Yorku se je ustanovila šola za lepoto. V tej šoli postane vsaka grda, t. j. nelepa ženska, lepa in lepa postanejo — trajno lepe. Ta umetnost se bode v šoli izvajala tako-le: Obraz odseva duševno življenje. Da se zamore obraz polepšati, treba upliti na gimnastiko ličnih mišic. V praktičkem zdravljenju grdobe pa igra največjo nlogo godba. Zato morajo grde blondinke poslušati Chopina, temnolasko pa Wagnerja. Dame, ki imajo prešilast nos, si morajo raztegniti nosnice z duhanjem lepodišečih cvetic in esenc. Dame pa, ki imajo prevelike nosnice, si morejo zmanjšati nos z vohanjem ostrih in zoprno dišečih rečij. Dame, ki imajo premajhne oči, morajo strmeti v velike stvari, da dobe velike oči itd. Ta „šola“ ima že veliko „učenk“ in izvestno bi dobila tudi kako Slovenko, če bi ne bila tako — daleč, pravi „Narod“, mi pa pravimo, Slovenke so še precej lepe, da je malokateri treba take šole; nekatere pa bi se morda lahko doma „učile“ lepote, ako le dobijo — „recept“ iz New-Yorka.

Karlota Wolter ta slavna tragedinja na dvornem gledališču dunajskem, je umrla dne 14. t. m. na svojem letovišču v Hietzing-u pri Dunaju.

Mašne plače socijalnih demokratov. Na Nemškem je socijalna demokracija že tako dobro organizovana, da zamorejo imeti vodje že prav dobre letne plače. Na Nemškem ima socijalna dem. stranka 50 generalov, ki imajo po 6000 gld. letne plače, 300 jih ima po 3000 gld., 500 agitatorjev pa po 1800 gld. letne plače. Tako poroča češki list „Dělnik“, mi pa dostavljamo, kako je mogoče da pride iz samih delavskih žepov toliko denarja? ! Skoro neverojetno!

Radi veleizdaje. Pred porotnim sodiščem na Dunaju se vrši sedaj razprava proti bivšima častnikom, Pavlu Bartmannu in Josipu Waničku. Prvi je obtožen spijonaže in drugi sokrivde. Obtožena sta, da sta neki tuji državi za svoto 42000 gold. izdajala državne tajnosti, narčete trdnjav, železnic.

„Nevesta s Koreje.“ To je naslov baletu, ki je na dunajskem opernem gledališču napravil sé samimi pripravami 30.000 gld. stroškov. Ta Koreja res stane denarja, kjer-koli — „nastopa“.

Samomor mohamedanke. V Prinkipu se je ustrelila 21letna krasna hčerka Izzeta paše, ki živi v Aleppu v prognanstvu. To je baje prvi slučaj, da se je mohamedanka ustrelila, navadno se ob takih prilikah Turkinje utopó. Samomorilka je bila izborna vzgojena v Parizu, kjer je umrla njena mati, rojena Egipčanka. Vzrok samomoru — jubez eni.

Potres v Kalkutti. Dne 12. t. m. bil je v Kalkutti (Indija) jako močan potres. Na večih krajih mesta je škoda na imetju ogromna. Kos stolpa na katedrali se je odtrgal in tudi drugi stolpi so proškodovani precej. Mrtvih je osem domačinov.

Česa se ljudje najbolj boje? Londonski učenjak, ki se bavi z dušeslovnimi uki, je dognal, da se ljudje boje najbolj viharjev (zlasti ženske), kač, mrčesov in mišij, nekateri pa teme in — lune. Mi pa poznamo ljudij, ki se bolj ko vsega tega boje — slovenskega jezika.

Najdaljši železniški most na svetu bil je doselej most čez reko Firth of Forth na Škotskem, ki meri 10.625 čevljev. — Najnovejši železniški most, ki je bil nedavno temu postavljen čez Donavo pri Črnivodi, prekosi pa prvega za celih 2600 čevljev, kajti ta most meri 14.325 čevljev. Zares velikansk tehnični napredek našega časa.

Najdaljša pomorska žica ki se nahaja doselej, vodila bode iz Bresta na Francoskem pa do New-Yorka. Ta žica je dolga 3250 morskih milj, t. j. čez 6000 kilometrov. Za to žico trebalo je nič manj, nego 975.000 kilogr. bakra. Da do žice ne pride mokrota, trebalo je ovoja iz gutaperha, ki tehta 845.000 kilogr. Za ovitje brzovoda z galyanično žico trebalo je 4.687.000 kilogr. jekla in 1.954.000 kilogr. železne žice, s katerimi je ovit brzovod na obeh koncih t. j. na Francoskem in v Ameriki. Vsa teža brzovoda pa znaša 10.900.000 kilogr.

Nekaj za smeh. V Celji sta šla pred nekaterimi dnevi dva Slovenca po neki stranski, bolje samotni ulici in govorila med sabo slovenski. Kar

h hkrati je pridvela proti njima neka človeška prikazen v ženski obliki in kriknila: „Heil!“ Slovenca sta mislila, da je to kaka iz oblakov prišedša Valkira in za prvi hip nista znala, je-li pošast je-li človeško bitje, a obžalovala sta, da nista imela pri rokah fotografskega aparata, kar se ja zgodi ob bodoči priliki. Slovenci Celjski si baje jamejo nabirati zbirke udov novoustanovljene celjske „urgermansko - domobransko - narodne straže“. —

Še nekaj za smeh. Mej Garibaldinci, ki so šli na Grško „osvobodit narod izpod turškega jarma“, nahajal se je tudi neki 16letni mladenič, ki se je o svojem povratu v Trst na tuk. policiji naznanil pod imenom Giorgio Gallano. Na to ime se je tudi glasila izkaznica, katero je „general“ Ricciotti Garibaldi vročil junaku v dokaz njegovih junaških činov pri Domoku. Ta — „galantuomo“ - Gallano, ki je bil brez vsacega groša in je pil na račun svojih vojnih tovarišev v gostilni „Giovanin dei ciodi“, bil je radi svoje sumljivosti v nedeljo 13. t. m. izročen policiji, da se izkaže z rojstnim listom. O tem se je pa pokazalo, da ta Garibaldijev junaček „Gallano“ ni nihče drugi nego France Gregorovič iz Poličan na Štajerskem. Ta ljubeznjivi Francek je meseca aprila t. l. ukral nekemu Janezu Gregoroviču iz Draguč znesek 206 gld. in potem je pobegnil. Okrožno sodišče v Rovinju ga zasleduje sedaj. Pri Francku se je našla popotna listina nekega furlana Della Mattia, o kateri listini se Francek ni vedel kako opravičiti. — Iz tacih in jednacih „junakov“ je bila torej sestavljena vojska Garibaldijeva na Grškem? Lepo liso je zadobilo „slavno“ ime Garibaldijevo s to ekskurzijo.

Minulo!

„Minulo je, kar bilo je,
Sledu ni več po njem;
Oko solzé rosilo je,
Sedaj pa mirno zrem.“

In zopet si tu, cvetni sán, bliščeči, duhteči hip! Srce te sluti, kakor mrtvec v gomili, ako se bliža njegovemu kotiču noga ljubljene prijatelja, — pretrese ga, medli žar ga obsine, potem pa spi dalje. . . .

Da, kakor senca dragega bitja izza mladih let, tako prilajaš, tako izginjaš ti, s tvojim cvetjem, s tvojimi spomini — dan Sv. Rešnjega Telesa!

Bilo je v domači vasi, pred davno, davno leti — oj, kako daleč je že to! Svitlo jutro je posijalo čez log in polje, zvon iz stolpa je naznanjal, da je nastopil trenotek, oni nepozabni trenotek, ko bodem smel prvokrat k procesiji. To je bilo tedaj vse kaj družega!

Na vrtu je cvetelo in duhtelo, a tudi polje pred nami je bilo vse v cvetji. Treba je bilo, da se zbere mladi duh, sicer skoprni od radosti: — vse to, vse to mora danes z nami, ko bodemo korakali v vrstah drugih srečnih, izveličanih. Hajd na polje, v vrt, po cvetja, cvetja, kar ga nesti more mali košek! Kako smo bili izbireni! Nobena količ-kaj puhla cvetica ni smela z nami, ostati je morala ondi, kamor jo je Stvarnik posadil, pa če se je še tako kislo držala, pa če je še toliko rosila solz. Nekateri smo kar poteptali, ker se ni zglasila prej, da nosi kak madež, kako napako, kajti tudi mi smo bili zorni, kakor jutrov žar in vse je bilo, moralo biti čisto, popolno tisto jutro.

Doma so že čakali tovariši s cvetjem, sosedova sta že prišla vsak se svojo košarico polno cvetja in nestrpno sta zrla, od kod prihajamo mi.

Tedaj je zvon zapel, trebalo je iti — to je bila doba, ko nismo še morali v šolo, doba, ko nas niso še zapirali v kletko.

Z očetom, kar z očetom smo šli, kakor jagnjeta se svojim pastirjem.

Voda Beaufort - Spontin

iz vreleca v

Neudorf-u pri Karlovih varih

je najbolja in najzdraveja pijača, ker razven dvojne ogljenčeve kisline od magnezije ima v sebi tudi 32% naravnega ogljenčevega kislica.

Zastopstvo za Trst, Istro in Primorje

Siegfried Hochwald

TRST. — Via Giotto — TRST.

